

TILSYNSRAPPORT

Børnehaven Atlantis

Børnehave
Venøsundvej 7, 9220
99823853 /99823853

Dato for tilsyn: 08-06-2021
Dato godkendt: 11-08-2021
Godkendt af: Louise Christensen
Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Øst

Deltagere

Malene, Pædagog
Lilje, Pædagog
Lotte, Forældrerepræsentant
Susanne Larsen, Pædagogisk leder
Jesper Bredahl, Dagtilbudsleder
Louise Sejer Christensen, Tilsynsførende

Pædagogisk personale omtales i det følgende som 'pp'

Pædagogisk leder omtales i det følgende som 'pl'

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer.

På baggrund af observation, dialog og institutionens pædagogiske læreplan efterlades tilsynet med indtryk af, at der arbejdes med en pædagogisk praksis, som tager afsæt i det fælles pædagogiske grundlag og læreplanen som ramme. Institutionen efterlader

indtryk af et særligt fokuseret arbejde med sprog og sprogstimulering af alle børn gennem forløb, som styrker huset som helhed til gavn for børns sproglige udvikling og lege samt inddragelse af børneperspektivet. Der arbejdes systematisk med tidlig opsporing, og ud fra dialogen efterlades tilsynet med indtryk af, at der samarbejdes åbent og konstruktivt med forældre i forhold til børns trivsel. Der gives relevante og konkrete eksempler under dialogen.

Det vurderes, at der er høj faglighed og etableret evalueringskultur, med en kendt metode og systematik og hertil justering af praksis, som tilpasses den pågældende børnegruppe. Det fremgår ud fra dialogen, at institutionen er i proces i forhold til organisering og struktur som et samlet hus igen, som følge af tiden med corona-restriktioner.

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

- endnu mere udbredelse af fordybelsesvoksen
- fokus på organisering af læringsmiljøer fx hvordan organiserer og strukturerer vi os, når corona er væk. Hvad savner vi? og hvad har vi haft positiv effekt af.
- fokus på dagligdagsrutiner
- fokus på at være et hus og en opmærksomhed på en fælles praksis
- Metoden er ny, og institutionen ønsker mere erfaring. Institutionen ønsker at finde en god vej og få erfaring med dialogmøder, herunder opfølgningssamtale.
- bruge sproget (visualisere) mere udenfor, genoptage proces med rummene indenfor, når retningslinjer tillader det, have naturbingo tilgængeligt for børn
- Som dagtilbud at lave en fælles samarbejdsaftale med skolerne.
- Nysgerrighed på, hvornår og hvordan laves der overleveringssamtaler i forhold til nuværende praksis.

Tilsynet peger på følgende udviklingspunkter:

Pædagogiske læringsmiljøer / sprog:

- Det anbefales, at genoptage de gode intentioner i forhold til de pædagogiske læringsmiljøer, herunder rummenes indretning og tilgængelighed af sprogstimulerende materiale. Der kan med fordel reflekteres om yderligere sprogstimulerende materialer i de pædagogiske læringsmiljøer på legepladsen i forhold til observationen.
- Der kan med fordel rettes opmærksomhed på, og drøftelse om uderummets betydning med henblik på læring hele dagen, legen og pædagogisk personales rolle i uderummet. Herunder overvejelser omkring læringsmiljøet på legepladsen (fordeling af personale og aktiviteter (planlagte, rutiner og børneinitierede)) og kø ved grave-maskinen i sandkassen (se observationen).

Tidlig opsporing:

- Der kan med fordel arbejdes videre med sammenhængen mellem arbejdet med Opsporingsmodellen og de pædagogiske læringsmiljøer, og således reflekteres over hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner og det tværprofessionelt samarbejde ved overgang til skole.

Sociale fællesskaber der rykker:

- Det anbefales, at der arbejdes videre med refleksion over hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager

højde for børn i udsatte positioner så deres trivsel, læring og udvikling fremmes jf. Dagtilbudslovens §8, stk. 5. Man kan med fordel genbesøge principperne for 'Sociale fællesskaber der rykker'.

Sundhed:

- Det anbefales, at der reflekteres yderligere over det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø både ude og inde - herunder med fortsat inddragelse af børnenes stemme jf. Dagtilbudslovens § 8, stk. 7.

Dialogspørgsmål

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

PI fortæller, at tilsynsmaterialet har været tilsendt bestyrelsen og afholdt et møde. Forældrebestyrelsen har været inddraget i læreplansarbejdet og særligt omkring punkterne om forældreinddragelse og forældresamarbejde.

I forhold til information omkring tilsyn til personalet, har det været på koordineringsmøde og dernæst personalemøde. Her blev valgt 2 medarbejderrepræsentanter og blev drøftet hvad, som var interessant at bidrage med til tilsynet.

Det har været afholdt møde med de deltagende og de forberedt sig sammen. Til selve dialogen har de uddelt temaerne og underspørgsmålene imellem sig.

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Tilsynet ankommer ca. 13.25 og observerer på legepladsen, hvor alle opholder sig.

Der observeres følgende:

Pp taler i roligt toneleje til børnene og sætter ord på.

En pp leger fangeleg med en større gruppe børn i sofaen. Der er høj latter og pp er opmærksom på børnene; "Er du okay?" og er i øjenhøjde.

Pp og en gruppe børn leger ved et fodboldmål. Her motiverer og inspirerer pp børnene i legen ved at foreslå tiltag; "Jeg tror, hvis du sætter foden her, så kan du komme op". Pp bekræfter og har god kontakt med børnene. Pp skiftevis spørger, lytter og taler med børnene under aktivitet; "Hvor kører vi hen?", "Hvilke dyr skal vi se?" og legen udvikles.

I sandkassen sidder 1 pp på en skammel og betragter børnene. Der er en gravemaskine, som flere af børnene står i kø til. Der optælles 9 børn i køen. Pp fortæller børnene, når det er tid til at skifte. Et barn kommer til pp og trøstes på skødet.

1 pp sætter sig på hug ved køen, da der opstår en konflikt mellem børn, og giver roligt handleanvisninger.

Pp fortæller til det øvrige personale, at delfiner sendes ind inden frugt nu, og børnene hentes ind.

Pp roser og anerkender et barns hjælp, da barnet kommer retur efter at have hjulpet pp (Vil du ligge den på Xs rum) med kasket.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
 børnenes sproglige udvikling
 interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

Der observeres følgende:

Legepladsen er stor med mange muligheder for, at børn kan opholde sig hhv. tæt på voksne og afskærmet i deres lege. Børnene og de voksne opholder sig på den ene side af legepladsen, som går hele vejen rundt om institutionen.

Der er et legehhus med billeder af varer, som kan købes i cafeen. Der er musikinstrumenter på væg og tankstation på cykelstien. Skriften på benzintanken er ikke tydelige mere.

Der graves i sandkassen med en gravemaskine, hvor børnene står i kø til at prøve. Børn cykler på løbecykler og derudover observeres få sandkasse-ting tilgængelig.

Der er 2 børn som leger med nogle figurer ved et bord/bænkesæt.

2.3 - Børneperspektiv

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

Der observeres følgende:

Pp opleves som fysisk og psykisk nærværende i legen ved målet. Legen udvikler sig med udgangspunkt i børnenes interesser. Pp taler med begejstring, opmuntring og justerer sig i forhold til de enkelte børn. Pp skifter mellem tale- og lytteposition.

Pp opleves som tilgængelig og observerende i sandkassen. Der holdes styr på køen og tiden, som børnene får til at grave. Pp bekræfter børnene og henvender sig til de børn, som graver.

Der er lang kø til gravemaskinen og **adspurgt af tilsynet** i tilsynsdialogen om overvejelser på læringsmiljøet her. Tilsynet henleder opmærksom på, at gravemaskinen er attraktiv, køen er hele tiden fyldt med op til 9 børn. Køen starter op af ryggen af den, som graver og dem som står i køen, kan ikke se den, som graver. Pp tager observationen til efterretning.

Da børnene hentes ind til frugt, gives anvisninger med rolig stemme og kropssprog. Børnene følger trygt med.

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

Da tilsynet kommer på legepladsen, er personalet ved og omkring sandkassen, men fordeler sig.

Der er pp, som hjælper børn indenfor. 1 pp i sandkassen. 1 pp ved målene ved 'skovbrynet'/græsplænen. 1 pp i leg med børn i sofaen.

Legepladsen er stor, og der vurderes rig mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber fx ses nogle cykler på løbecyklar, nogle på græsplænen og nogle i sandkassen. Børnene cirkulerer rundt, mens andre er fordybet i leg.

2.2

2.2

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børn læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der

omfatter:

- ◦ Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A)

Pp fortæller ud fra et konkret praksiseksempel, som rummer, hvad der ønskes belyst i forhold til spørgsmålet.

Eksemplet viser konkret hvordan der arbejdes med barnesyn, sammenhænge, forældresamarbejde, pædagogiske læringsmiljø, planlagte -, børneinitierede aktiviteter og rutinerne, børnefællesskaber, sprogarbejde /-projekt 'Willy på Bondegården' og fokusord KATTEKILLING, leg og læring, den voksnes rolle/position (foran, ved siden af og bagved) og børneperspektiv ud fra en fortælling fra en morgen med aflevering, garderobe, samling, leg og måltidet. Pp fortæller, at der vægtes læring hele dagen. De er beviste om, at gå foran, bagved og ved siden af, og hele tiden i en vekselvirkning. Børnene inddrages i de rammer, der er sat.

I løbet af en dag er der mange afbræk, og institutionen har opmærksomhed herpå og giver børn mulighed for at parkere en leg og vende tilbage. Det er vigtigt, at se det betydningsfulde i det små fx vaske hænder. Institutionen har haft et forløb, lært vaske-hændersang og til sidst har børnene fået et diplom.

B)

Pp fortæller følgende om;

De **planlagte aktiviteter** er der, hvor de går foran børnene, og pp har planlagt aktiviteten ud fra en SMTTE-model. Aktiviteten er planlagt som et 'firkantet forløb' - forstået på den måde, at det fx kan være fokusord KO og hertil planlagte aktiviteter. Men hvis børnegruppen i stedet er optaget af edderkopper, så er der mulighed for justeringer.

På personalestuen er en mappe med evalueringsmodeller i forhold til læringsmiljøet fx Willy-projektet, og pp fortæller, at det er godt, at kunne gå ind og finde inspiration - særligt under corona, hvor man arbejder mere opdelt.

De **daglige rutiner** findes gennem hele dagen.

Fra institutionen åbner indtil kl. 8 kan børnene få morgenmad, hvor der er en voksen omkring. Formiddagsmaden er et tilbud og der er samling hverdag. Det foregår i en rundkreds på gulvet. Til samling tales om, hvem som er der eller mangler samt dagens program. På én af stuerne arbejder man med et konkret skema, som fortæller, hvad der sker i løbet af dagen med billeder, og hvilke legestadioner der er. Der er billeder af hvem er 'legevoksen' og hvem er 'hjælpevoksen' for at give børnene forudsigelighed og overblik. Desuden er legepladsen også opdelt, og hvor børnene skal lege, gennemgås ligeledes til samling.

Pp forbereder børnene, når der skal ryddes op/afbræk for aktiviteten. Børnene hjælper med madpakkerne og dækker bord. De daglige rutiner handler også

om, hvordan man taler til hinanden og dannelse under måltidet. Børnene rydder op efter måltidet og trækker i tøjet, som de i forvejen har talt om.

Om de **børneinitierede aktiviteter** fortælles et konkret eksempel ud fra en børnegruppe med et stort konkurrence- gen og mange konflikter. Personalet så på udfordringerne og hvordan der kunne arbejdes med det gode samvær og håndtering af følelser. Der blev arbejdet med forskellige sportsgrene og regler fx i fodbold. Pp ville gerne lære børnene, at man skal hjælpe hinanden og styrke fællesskabsfølelsen. Dertil blev igangsat et forløb, hvor børnene derigennem udviklede sit eget sprog for, hvad der var på spil og børnene har fået et sprog, som giver mening for dem. Fx myggen (amygdala) bruges om vreden og Søshesten (hippocampus) som skulle fodres for at blive glad igen. I ovenstående eksempel oplevede pp, at der var noget som udfordrede, og det skulle der handles på med udgangspunkt i børnenes interesser.

C)

Legen rammesættes med brug af legestationer og tydelighed. Pp observerer og taler med børnene om, hvad og hvordan man kan gøre. Erfaringen fra corona, som de tager med sig, har vist, at er der for store rammer, så kan legen blive svær.

Der stilles møbler og opsættes billeder af 'hvad kan man her'. Legetøjet udvælges efter, hvad der rør sig i gruppen, hvad er behovet og brug for. Pp snakker og taler med børnene, og har en viden/kenskab til det enkelte barn og børnegruppe, og det er ikke sikkert, at børnene selv ved; hvad vil jeg lege med og hvem vil jeg lege med. For at støtte barnet, så sættes legetøjet på forhånd frem. Pp er opmærksom på egen deltagelse i legen, hvor man tilstræber at lave overgangene så flydende som muligt, give legen plads og afskærme legen med små rum i rummene.

Adspurgt af tilsynet til overvejelserne omkring læringsmiljøet på legepladsen over middag, hvor observationen fandt sted, fortælles, at der er opmærksomhed på den voksnes placering. Fx at der er en voksen, som tager sig af det praktiske, en legevoksen som er fordybet i leg, og tager samtidig højde for, at børn også skal kunne lege uforstyrret i leg fx i buskadset. Det er dog kun i en gruppe, hvor man arbejder særligt med fordybelsesvoksen, som en del af et aktionslæringsforløb, men som sagtens kunne ses udvidet til resten af institutionen.

Derudover er overvejelser også på den fysiske indretning på legepladsen og at billedliggøre, hvad man kan lave på legepladsen fx madvarer til inspiration i legen. Der arbejdes med lege-manuskrifter, som kan bruges i legen omkring hvad kan man bruge i legen fx Hvad skulle det være, velkommen i vores butik samt mulighed for at guide børnene ind i legen.

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A)

Pp fortæller, at der arbejdes med 3 veje;

Den første er den voksenskabte læring, hvor der på forhånd er tænkt at arbejde fx med krop og bevægelse eller Willy-projektet, hvor der er fokus på sprog og social udvikling i forhold til læreplanstemaer. Der er udarbejdet et forløb/aktivitet med udgangspunkt i en SMTTE-model, som også evalueres. Den anden er de børneinitierede aktiviteter, som kan afstedkommer af en tur med en gruppe børn med madpakker og børnene fx bliver optaget af at kigge på haletudser. Her arbejdes videre med Kriblekrable og science-tilgang. Institutionen går mere på tur uden nødvendigvis at have en plan på forhånd med det, men griber børnenes interesser og spor. Er nysgerrig og eksperimenterende med børnene. Den tredje er hverdagssituationerne såsom garderoben.

B)

Pp fortæller, at der arbejdes med billedokumentation og nyhedsbrev som beskriver, hvad de har fokus på og hvorfor. På personalestuen findes en mappe med evalueringsmodeller af læringsmiljøer, som bruges aktivt. Aula bruges som platform og mulighed for at inddrage forældrene i institutionens hverdag. Der hænges dokumentation op på væggene, som er til gavn for børnene, og bruger billeder som understøtter samtalen med forældre, børn/børn og børn/voksne imellem. Willy-mappen er også dokumentation, som hører til i børnehaven i hverdagen og kommer hjem i weekenden, så børnene har noget at samtale om. Dagtilbuddet har endvidere indkøbt bøger Willy på Bondegården til hjemmet.

C)

Pl fortæller, at det sker på forskellige møder. Der er mappen (evaluering) på personalestuen, hvor der evalueres i en højere skala, og til koordineringsmøderne evalueres også de små ting. Der evalueres på, hvad fungerer, og hvad kunne vi ønske os anderledes? Der er afsat ½ time til hvert personalemøde, hvor medarbejderne kan planlægge aktiviteter ud fra en SMTTE-model.

Adspurgt af tilsynet omkring børneperspektivet, fortælles, at der også spørges ind til, hvad vil børnene med det? eller hvad tænker X om det?

Den løbende evaluering sker ligeledes ved at spørge børnene om, hvem er dine venner, og dermed får et blik for gruppesammensætningen. Opsporingsmodellen bruges også, hvor pl deltager i fællesevalueringerne i forhold til at understøtte den fælles refleksion og evt. tiltag. Der er afsat tid til andet arbejde fx til personalets trivselsevaluering.

Adspurgt af tilsynet til, hvor langt man er, i forhold til evaluering af den skriftlige pædagogiske læreplan, er institutionen stadig i tænkeproces.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionens egne udviklingspunkter / tiltag:

- endnu mere udbredelse af fordybelsesvoksen
- fokus på organisering af læringsmiljøer fx hvordan organiserer og strukturerer vi os, når corona er væk. Hvad savner vi? og hvad har vi haft positiv effekt af.
- fokus på dagligdagsrutiner
- fokus på at være et hus og en opmærksomhed på en fællespraksis

Tilsynets udviklingspunkter til institutionen:

Der kan med fordel rettes opmærksomhed på, og drøftelse om uderummets betydning med henblik på læring hele dagen, legen og pædagogisk personales rolle i uderummet.

- Overvejelser omkring læringsmiljøet på legepladsen (fordeling af personale og aktiviteter (planlagte, rutiner og børneinitierede))
- Kø ved grave-maskinen i sandkassen (se observationen)

Vurdering: Omfattende opfyldelse

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

A)

I forhold til forældreperspektivet sendes et brev til forældrene om, at institutionen skal påbegynde trivselsevaluering af børnene. Der vedhæftes de fem trivselsdimensioner for at give indblik i, hvad barnet vurderes ud fra. Brevet som tilsendes forældrene er fremvist for tilsynet.

I forhold til børneperspektivet sker inddragelsen ved hjælp af observationer og kendskab til barnet med udgangspunkt i Hanne Warming om 'Tilstræbt indefra perspektiv'.

Hvis et barn vurderes i bekymring eller ekstra opmærksomhed indkaldes til dialogmøde, som metoden beskriver. Der er altid møde med forældrene først, hvor samtalestrukturen anvendes.

Institutionen har deltaget i kurset Etik og skriftlighed og har opmærksomhed herpå.

B)

Pp fortæller om et konkret eksempel, hvor de har justeret i den pædagogiske praksis, fordi et barn havde brug for at få styrket sine coremuskler, og man til samling fx lægger på maven. Det kan også være urolighed i kroppen, så kan man lade barnet stå op, når det spiser.

Det kan også være justeringer som følge af inddragelse af flexindsats på børnegruppe, hvor man har lavet en aktionslæring med 'hjælpevoksen' og 'legevoksen'.

Der laves altid en handleplan.

C)

Pp fortæller, at de tværprofessionelle samarbejdspartnere inviteres til dialogmøder såsom flexpædagog, fys/ergo. Institutionen har haft samarbejde med flexindsats, visiteret indsats, sprog og ergo/fys.

Når det handler om opfølgingsmøder, så synes metoden ikke være fyldestgørende i forhold til samtalskabelonen.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionens udviklingspunkter / tiltag:

- Metoden er ny, og institutionen ønsker mere erfaring. Institutionen ønsker at finde en god vej og få erfaring med dialogmøder, herunder opfølgningssamtale.

Tilsynets udviklingspunkter til institutionen:

Der kan med fordel arbejdes videre med sammenhængen mellem arbejdet med Opsporingsmodellen og de pædagogiske læringsmiljøer, og således reflekteres over hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner og det tværprofessionelt samarbejde ved overgang til skole.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og

helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A)

Pp tager udgangspunkt i et konkret eksempel med et barn med udfordringer, hvor det her handlede om at tage udgangspunkt i barnets mulighed til/i deltagelse gennem forskellige tiltag. De havde fokus på overgangene fx at skåne for badeværelset med de andre, og afvaske med klude ved bordet i stedet. Til samling lod de barnet komme til og fra. Der blev indrettet anderledes på stuen med mulighed for afgrænsning, men at alle kunne bruge det til at trække sig det, og måtte bruge rummene.

I forhold til snakken med børnene, fortæller pp, at der er forskellige regler, fordi alle sammen øver sig. Der har været/ er en opmærksomhed på det pædagogiske dilemma omkring hvad er barnets behov eller hvad er gruppens behov.

B)

De er nysgerrige på barnets eget perspektiv og spørger ind. Fx har der været lavet interviews med alle børn omkring venskaber, og har en opmærksomhed på, hvad de viser.

Interviews kan ikke stå alene, da det er et øjebliksbillede. Det er vigtigt, at bruges deres 'tilstræbt indefra-perspektiv'. Det kan være; leger barnet med nogen? Sparring med hinanden og vigtigt at se barnet med flere øjne.

C)

I dagligdagen tilstræbes det, at der tales med alle forældre om børnene fx små episoder fra dagen, hvem leger børnene med, eller hvad fortæller børnene fx hvem de leger med.

Der er faste tider for samtaler, og her tales også om barnets trivsel og sociale relationer.

Eksempelvis hvis et barn fortæller, at det ingen venner har og det ikke er det billede personalet har af barnet, er pp opmærksomme på, at det som ses, ikke er ensbetydende med, hvad barnet føler. Her kan der være aftale om, at tage billeder af forskellige situationer af barnet og lave en billedecollage, som familien kan tale med barnet om derhjemme.

I nogle situationer kan de godt opfordre til legeaftaler derhjemme, men at det kommer an på barnet, situationen og forældrene. Det er altid en vurdering af, hvad der er mest behov for.

Forældrerepræsentationen giver udtryk for, at der er altid er tid til en snak

omkring dagen og barnet, og oplever personalet som lydhør overfor evt. bekymringer samt mulighed for at afsætte tid til at drøfte nærmere, hvis det er nødvendigt.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynets udviklingspunkter til institutionen:

Det anbefales, at der arbejdes videre med refleksion over hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner så deres trivsel, læring og udvikling fremmes jf. Dagtilbudslovens §8, stk. 5. Man kan med fordel genbesøge principperne for 'Sociale fællesskaber der rykker'.

Vurdering: Delvis opfyldelse

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

Sprogvurderes alle børn og udarbejdes handleplaner?

Ja/ja til handleplaner og ved trivselsevaluering (sprog) og evaluerer på deres handleplaner.

A)

Institutionen har minibibliotek og Willy på bondegården-forløb.

Der arbejdes med sprog gennem hele dagen. De er bevidste om sproget blandt andet ved at arbejde med rim og remser, dialogisk læsning, har lege-manuskrifter. De bruger de 5 turtagninger, og opmærksomme på ikke kun at bruge de nemme ord og tilbyde forskellige miljøer.

Derudover deltager sprogpædagerne i dagtilbuddets sprogetværk og samarbejde generelt i dagtilbud og med samarbejdspartnere.

De bruger nærmiljøet og deltager i arrangementer fx Michael Bak koncert og Bi-hotel ved søen. De laver science-forløb i institutionen, og deltager til 'Sprogfitness' i Kildeparken.

Pp er opmærksomme på, at forberede børnene før og tale med dem efter aktiviteterne.

Der opsættes sedler med børnenes navne, navne på fx møbler og KAFFE på billedet af kaffen. Alt dette for at styrke de før-læselige kompetencer. Hertil fortæller pl, at de 3-årige børn ved hvilket forbogstav de har i legen 'navneleg', og børnene kan rime.

I institutionen har man en legende tilgang til rim og remser, fordi det skal være sjov og lærerigt at lege med ordene. Der hænger rimeord/-billeder i institutionen fx HUS-MUS for at skabe nysgerrighed for børnene. De bruger Yoga-rim for at lære med og gennem kroppen.

B)

Pp fortæller, at udover ovenstående, er de bevidste om, hvordan sproget bruges og:

- De får ny viden i sprogetværket.
- Laver handleplan i fælleskab om, hvad gør man for det pågældende barn.
- Være undersøgende på børnenes perspektiver i stedet for at give dem svar og anvisninger til, hvad de skal gøre.
- Lære dem samtaleens spilleregler såsom at lytte til andre og dele oplevelser.
- lave modspørgsmål.
- Bruge forskellige begreber fx hvilet *overtøj* skal vi have på i dag?
- Blive i dialogen med barnet og ikke lukke samtalen.
- Placere voksne, hvor det giver mening.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionens egne udviklingspunkter /tiltag:

- bruge sproget (visualisere) mere udenfor
- genoptage proces med rummene indenfor, når retningslinjer tillader det.
- have naturbingo tilgængeligt for børn

Tilsynets udviklingstiltag til institutionen:

- Genoptage de gode intentioner i forhold til de pædagogiske læringsmiljøer , herunder rummets indretning og tilgængelighed af sprogstimulerende materiale.
- opmærksomhed på refleksion om yderligere sprogstimulerende materialer i de pædagogiske læringsmiljøer på legepladsen i forhold til observationen.

Vurdering: Delvis opfyldelse

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske

børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?

B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?

C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse

A)

Pp fortæller, at der laves justeringer i forhold til de enkelte rum og en opmærksomhed på, hvad det fysiske rum gør ved psykisk velbefindende. Der er blandt andet en opmærksomhed på rummets indretning, fordi man ved, at det har betydning fx mængde af legetøj og de udvælger 3 ting, som er der fast i en uge ad gangen.

Æstetisk er de bevidste om, hvad undersøgelser viser fx med hensyn til, at der ikke skal være for meget på væggene og derfor en opmærksomhed på, hvad og hvor meget skal op.

Grundet corona har institutionen fået en opmærksomhed på, at kunne udtrykke sig på andre måder. Det opleves at børnene (og voksne) bruger legetøjet til flere forskellige ting, og de er mere kreative.

Det er vigtigt, at der er en tydelig struktur og forudsigelighed i læringsmiljøerne, og de har gang i en proces omkring at arbejde med rummene og deres indretning. Der skal være plads til forskellige former for leg og herunder også gulvareal.

Personalet giver et eksempel på, at børn hoppede rundt på stuen, og for at imødekomme alle, så tilbydes der mulighed for at hoppe i garderoben, og pp er opmærksomme på, at det ikke skal være en straf fx at vilde lege kun tilbydes udenfor.

Der skal være mulighed for at bruge sin fysik. Fx i de fysiske leg, og slippe kontrollen og pp skal skabe rummene til denne leg, angive regler og rammesætte samt være deltagende. I institutionen er en motorikkælder med rib og puder, hvor man kan udfolde sig fysisk. Legepladsen bruges også, hvor der er forskelligt terræn, mulighed for at gå på linje, cykle mv.

B)

Det er igen en kombination af et kendskab til børnene, observationer, hvad søger de/udtrykker de fx kropsligt behov for leg, hvad er det for en børnegruppe og forskel på, hvordan man spørger en 3-årig eller 6-årig, når der spørges. Det kan eksempelvis være, hvor er det godt at lege, og børnene kan tage et billede med en ipad, som pp bruger aktivt til inddragelse og vidensindsamling.

C)

Der arbejdes med dannelse i forbindelse med måltidet.

Før måltidet arbejdes med vaske-hænderrutine og børnene har makkerpar, hvor man hjælper hinanden.

Ved bordene er børnene placeret i små fællesskaber, og der taler man sammen. Børnene er ikke tilfældigt placeret og børn og voksne har alle faste

pladser for at sikre forudsigelighed.

I forbindelse med måltidet arbejdes endvidere med selvhjulpethed og at vente på hinanden i forhold til fællesskabet og som gruppe.

Der arbejdes med fra jord til bord, og institutionen har hertil højbæde og krydderurtekasser. Børnene er med til at så, plante, vande og fjerne ukrudt. Børnene smager på krydderurterne og taler om, hvordan det vokser.

Der er lavet en sund kost-politik, som er udarbejdet i forældrebestyrelsen og denne justeres en gang om året. Institutionen har afholdt forældremøder med en kostvejleder med råd om hvad, der kan være i madpakken. Der er lavet en inspirationsmappe, som billedeligt giver inspiration og viden om hvad er sund kost. Der samarbejdes med forældrene, og guides i forhold til at kroppen har brug for god benzín og har samtidig tillid til, at forældrene har foretaget et valg, således det ikke er børnenes ansvar.

Institutionen arbejder med 'Det fælles grundlag for Mad og måltider'. Måltidet er en gylden mulighed, for at få øje på hinanden. Der arbejdes med fællesskabets små samtaler, og målretter det til nærvær og relationer børn/børn og børn/voksen imellem.

Efter måltidet lærer børnene, at vente på hinanden fordi man er betydningsfyldt for fællesskabet og man hjælper hinanden. Der ryddes af, vaskes hænder og går i garderoben, hvor de voksne er klar til at hjælpe og guide fx i forhold til, hvordan er vejret og hvad skal vi have på.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Tilsynets udviklingspunkter til institutionen:

Det anbefales, at der reflekteres yderligere over det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø både ude og inde - herunder med fortsat inddragelse af børnenes stemme jf. Dagtilbudslovens § 8, stk. 7.

Vurdering: Delvis opfyldelse

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A)

Pp fortæller følgende om;

Ved **overgangen til institution** modtager familien et velkomstbrev og informationsfolder. Heri et billede og navn af de voksne, og invitation til opstartssamtale samt invitation til dagplejen om besøg. Der afholdes overleveringssamtale med hhv. afgivende dagpleje eller anden institution, hvis aktuelt.

Børnehaven opfordrer til at besøge legepladsen, hvor at denne vil være kendt for barnet. Når barnet starter opfordres forældre til, at være med barnet de første par dage, alt efter barnets behov.

Der tilknyttes en fast voksen, som følger barnet/familien i den første tid. Der oprettes en gruppe for de nyopstartede børn, hvor en pædagog er sammen gruppen en time hver morgen. Dette for at barnet bliver kendt med strukturen og rutinerne samt at være sammen med en gruppe fra starten af.

Institutionen har fået trykt en bog 'Velkommen til Børnehaven Atlantis'. Denne for at skabe sammenhæng, tryghed og forudsigelighed for barnet.

I samarbejdsaftalen med Dagplejen, står beskrevet, at der læses 'Lotte begynder i børnehaven' som overgangsmarkør.

Der afholdes 3-måneders samtale med forældrene, hvor de blandt andet præsenteres for 1. trivselsevaluering og sprogvurdering samt hvordan de har oplevet opstarten.

Forældrerepræsentanten udtrykker, at det er en god oplevelse at have både opstartssamtale og opfølgningssamtale. Der udsendes et spørgeskema, som udfyldes omkring barnet/familien forinden, og det er gode tryghedsskabende elementer i opstarten.

Om **overgang fra institution til skole**, fortælles, at børnene efter sommerferien overgår til ældstegruppen. I oktober afholdes samtaler, hvor der laves handleplan med fokuspunkter frem til skolestart. Alle har noget at øve sig på, i både hjem og institution.

Vurderes et barn skoleparat, kommer barnet i Blåhvaler og arbejder mere skolerelateret 2 gange om ugen. Her 'leges' fx med frikvarterer og læses bog mv. Blåhvalerne holder afslutningsfest.

De tager til skolebesøg for hele gruppen, for at vennerne kan se hinandens skoler. Der afholdes overleveringssamtaler og udvidet overleveringssamtaler, hvis nødvendigt samt håndholdt overgang.

B)

Pp fortæller følgende;

- at de ser på, hvordan barnets grundstemning er, deltager/deltager ikke, mimik, kropsholdning, spiser barnet?

Dertil er den tætte dialog med forældrene vigtig fx om hvad siger barnet og hvordan har barnet det.

Der afholdes 3-måneders samtale og man tager fast i hinanden inden, hvis det er nødvendigt. Der udtrykkes en vigtighed i, at tage det 'sagte/sete' alvorligt, og handle på det i samarbejde med forældrene samt i øvrigt være tilgængeligt og se på de små genkendelige ting i hverdagen.

Det er vigtigt, at barnet ikke er ked af det, fordi de ikke vil være i institutionen, men at det er ok, at børn kan have svært ved at sige farvel til forældrene.

I forhold til skolestartere ønsker institutionen at skabe åbenhed og tage spørgsmål alvorligt. Der laves børneinterview om; Hvad glæder barnet sig til, hvad bekymrer barnet? Hvad er barnet optaget af? som bruges aktivt i det pædagogiske arbejde. Det er vigtigt, at der skabes sammenhæng, hvor der tales om ligheder og forskelle mellem skole og institutionen, og at barnet fx kan få hjælp fra skolelæreren.

Tegn på at institutionen har formået at skabe sammenhængende overgang til skole er, at barnet/børnene glæder sig.

C)

Foruden ovenstående, så arbejdes der med at gøre børn parate til, at skulle starte i skole. Der arbejdes skolerelateret (en genkendelig struktur) fx med faste pladser og tilstræber sig på, at have opgaver og fx lektier som eksempelvis; Hvem er jeg? Hvor bor jeg? 'Vi er blåhvaler', og det er en særlig status.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionens egne udviklingspunkter /tiltag:

- Som dagtilbud at lave en fælles samarbejdsaftale med skolerne.
- Nysgerrighed på, hvornår og hvordan laves der overleveringssamtaler i forhold til nuværende praksis.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

2.2

2.2

